

Stræderne

i København

Zoologisk Haves
direktør

Grupperne,
en skole i byen

Mydtskov og
teaterfotografering

Årgang 13 - MAJ - 2011

I FOTO-C ER VI ALTID KLAR
MED PROFESSIONEL VEJLEDNING
OG GUIDER DIG SIKKERT GENNEM
DEN MODERNE TEKNISKE JUNGLE

VI KAN ANVISE DET BEDSTE KAMERA TIL DIT BRUG
OG HAR ALLE DE KENDTE MÆRKER PÅ LAGER

FOTO/C

HOLBERGSGADE 5 1057 KØBENHAVN K 33142414 www.fotoc.dk

Hos Dorte

Knabrostræde 6 · 1210 København K
Tlf. 3315 9777 · www.hosdorte.dk

Nyt website?

Henvend dig til *Stræderne* og få et tilbud på en enkel og skræddersyet løsning til lige netop dit firma.

kbh@straederne.dk - 33155666 - Badstuestræde 15

actors' antiques
- franske antikviteter

PROVENCE STAGER - MADONNAER - PRISMELYSEKRONER
CHAMPAGNEGLAS - FABRIKSLAMPER - FABRIKSMØBLER

KNABROSTRÆDE 5 - DK 1210 K.
www.actorsantiques.dk
Tlf. 20 94 74 92 - mail@actorsantiques.dk

*En god gave til familie og venner!
Giv et abonnement til 360,- kr pr. år
leveret i København.*

Stræderne i KØBENHAVN

Udgivet af:

VK-Gruppen-Stræderne

Badstuestræde 15

1209 Kbh. K.

Tlf. 33 15 56 66

SE: 18197332

www.straederne.dk

kbh@straederne.dk

Ansvarshavende redaktør:

Henrik Ploug (FAF og DBA)

Redaktionelle medarbejdere:

Connie P. Christensen (Kommunikation og Sprog)

Per Stisen

Research: Lone Luna Kelstrup

Annoncer:

Per Stisen

Lay-out og opsætning:

Kirstine Ploug (DJ)

Fotografer:

Thomas Trane (DJ)

Kirstine Ploug (DJ)

Forside foto:

Henrik Ploug (FAF og DBA), Helligåndskirkens tårn.

Trykkeri: Sangill Bogtrykkeri

Oplag: 6000

Indhold:

Side : 3-6 : Zoologisk Haves direktør

Side 7 - 8: Grupperne, en skole i byen

Side 9 : Vi har Europas reneste by

Side 10 -11: Studenterhuen blev til hos fru Thrane

Side 12: Samvirkende fagforeninger

Side 13 : Sven Okkels tegner byen

Side 14-17 : Huset Mydtskov

Side 18-20: Philip de Langes bygninger 2

Side 21 : 40 års jubilæum hos Lædersmeden

Side 22-24 : Stenhuggerne ved Frederiks Kirke

Side 25 : Feriekameraet

Side 26-27 : Madsiden

Abonner på STRÆDERNE og få bladet til døren.

Pris 360,- kr. for et år, 11 numre (uden for centrum + porto).

Interviewer: Connie Christensen
Foto: Henrik Ploug (FAF og DBA)

DIREKTØR FOR ZOOLOGISK HAVE I KØBENHAVN

Københavns Zoologiske Have har i de seneste 30 år undergået en kolossal fornyelse. De af os, der husker haven tilbage i 1960'erne og 70'erne, har måske billeder på nethinden af de store rovdyr, der gik hele dagen netop "som løver i bur". Vi husker elefanterne, der blev vist frem på ganske få kvadratmeter og måtte leve under uverdige omstændigheder.

Sådan er det heldigvis ikke længere. En tidssvarende indstilling til dyrevelfærd og formidling har omdannet haven til en æstetisk oplevelse, hvor dyrene kan opleves så tæt på deres naturlige omgivelser som muligt, og hvor man som gæst kan blive klogere på den natur, dyrene i deres vilde liv ville være en del af.

Vi har været en tur i haven og talt med Lars Lunding Andersen, som har været direktør for Københavns Zoologiske Have siden 1994, men har arbejdet der i 37 år, det må vel siges at være en livsgerning. Lars fortæller her om den udvikling, han selv har oplevet i haven:

"Da jeg kom til Zoo i 1974, var det for at deltage i opbygningen af skoletjenesten og formidlingsafdelingen; siden kom hele fornyelsen af haven, der påbegyndtes i 1979, hvor Bent Jørgensen kom til som direktør. I 1970'erne var Zoologisk Have

Elefanterne har de bedst mulige betingelser i det nye elefanthus, hvor det daglige bad er en mulighed.

meget tæt på at gå bankerot, og det førte til, at Folketinget vedtog en lov til støtte af zoologiske haver. Det var i første omgang kun Københavns Zoologiske Have, der var en selvejende

institution, og den kommunale zoologiske have i Aalborg, der fik tilskud. Ud over det egentlige driftstilskud fik vi nogle penge til fornyelse af Haven; halvdelen af disse penge kom fra Kulturministeriet og halvdelen fra det daværende Hovedstadsråd.

Københavns Zoo er ikke et museum, men et vindue ud til naturen

ser tørrede efterhånden ud, og det sidste fornyelsestilskud, vi fik, var til vores børnezoo, som åbnede i 1985. Siden 1985 og til i dag har vi faktisk bygget for private fondsmidler, og det er

Det betød, at vi kunne påbegynde en fornyelse af Haven, og det første projekt var tigeranlægget og anlægget til brunbjørne og ulve, som åbnede i 1980.

Siden er det gået slag i slag, vi har bygget lige siden, og nu i 2011 åbner vi den nye flamingovoliere og et nyt isbjørneanlæg. Men de offentlige kas-

ser tørrede efterhånden ud, og det sidste fornyelsestilskud, vi fik, var til vores børnezoo, som åbnede i 1985. Siden 1985 og til i dag har vi faktisk bygget for private fondsmidler, og det er

ganske betydelige beløb, vi har fået til fornyelse af haven. Hvis vi skal være en tidssvarende have, selvom vi har 152 år på bagen, er det meget vigtigt, at vi hele tiden fornyer os. Det synes vi, at vi har klaret meget godt. De senere år har vi lavet nogle fantastiske anlæg, bl.a. flodhestehuset i Søndermarken, som åbnede i 2007, og savannen, som åbnede året før. Kronen på værket er det nye elefanthus, som åbnede i 2008.

For at kunne give dyrene bedre forhold, har vi måttet reducere antallet af dyrearter. Det betød, at vi for en del år siden måtte foretage et alvorligt valg: vi måtte vælge mellem at beholde

KØBENHAVNS ZOO ER I VERDENSKLASSE

Nanduer, der lever på den sydamerikanske pampas

Hvordan foregår egentlig anskaffelsen af nye dyr til haven?

"Københavns Zoo er medlem af det europæiske zoo-samarbejde, EAZA, hvor et af vores

vigtigste programmer faktisk er, at vi ejer dyrene i fællesskab. Vi har nogle koordinatore, som sørger for, at de rigtige dyr bliver sat sammen, således at man bl.a. undgår indavl. Samarbejdet betyder også, at ingen af haverne i samarbejdet køber dyr, der er ingen penge imellem os. Hvis vi mangler f.eks. en tiger, får vi den gratis fra en

af de andre haver. Vi vil ikke have noget med dyrehandlere at gøre, for man skal ikke kunne

tjene penge på vilde, eksotiske dyr."

Er der mode i de dyr, publikum vil se?

"Det er der vel. Men her i Københavns Zoo vil vi gerne til-

byde en repræsentativ samling, som kan belyse naturens mangfoldighed.

Det rigtige for en zoologisk have er at bevare bestande af dyr. Så snart man gør et dyr til et menneskepræget individ – som det skete med isbjørneungen Knuth i Berlin – bliver det til cirkus. Det mener jeg er forkert. Knuth var aldrig blevet til en normal isbjørn. Vi skal som

Kamelen i sin ophøjede excellence tager godt imod Lars Lunding Andersens gulerødder.

zoo have sunde bestande med et godt avlsmateriale, hvor der hverken er for få eller for mange i bestanden. Derfor må vi også

af og til aflive dyr for at regulere bestanden. Zoologiske haver skal ikke fyldes op med individer, som ikke er af nogen avlsmæssig værdi.

Vi planlægger vores samling efter formidlingsformål, bl.a. vil vi naturligvis gerne have de dyr, vi arbejder med ude i naturen, f.eks. tapiren. For vi har i løbet af de seneste 10-15 år engageret os meget ude i naturen. Vi plejer at sige, at de dyr, vi har i Haven, skal sætte fokus på nogle af naturens brændpunkter. Vi har i dag et projekt i Sydafrika, hvor vi især tager os af hvide og sorte næsehorn i Pilanesberg National Park; vi har åbnet en researchstation, hvor vi har ansat en

medarbejder, der arbejder med i parken. Vi har også et projekt i Malaysia med Skaberaktapiren, den sort/hvide tapir, som man

ikke kender ret meget til. Endelig har vi et projekt i Brasiliens regnskov med de gyldne løveaber. Når det nye isbjørneanlæg står færdigt, åbner vi et vindue op til Nordøstgrønland, hvor vi sætter fokus på den arktiske natur, som er alvorligt under pres i øjeblik-

ket på grund af den globale opvarmning. På den måde vil vi gerne sende et budskab om, at en tur i Zoologisk Have ikke bare er en fornøjelig hyggetur med børn eller børnebørn, men også en aktiv hjælp til vores naturbevaringsprojekter, for hver købt billet eller årskort giver os midler til at holde gang i disse projekter.

Den tætte relation mellem det, vi foretager os i naturen, og det, man oplever i Zoologisk Have, kan man også se, når man går rundt herinde. Ved tapiren har vi lavet et informationscenter, der fortæller om, hvad der sker i Malaysia, og tilsvarende ved næsehornet og aberne.

Vores dyr i Zoo skal være ambassadører for de vilde dyr ude i naturen

URMAGEREN
Dronningens Tværgade

Special
Værksted for
Antiklokker

Ring til os
for et
uforpligtende
tilbud!

Dronningens Tværgade 14
1302 København K
Tlf.: 4341 6218
E-mail: urmageren@live.dk

Vi har også...

Udstillingssystemer Bannere Magnetskilte til biler Folie til butiksvinduer Plakater
Papir til kontormaskiner Julekort
Brevpapir & kuverter Flyers Menukort

Vester Kopi
Norregade 7 • 1165 København K • Tlf.: 33 14 58 33
Mail: noe@vesterkopi.dk • www.vesterkopi.dk

Aut. VVS-Installatør
Blikkenslager & Kloakmester
**Sonberg, Rolf Christensen
& Bent Søndergaard VVS A/S**

Heimdalsgade 4
DK 2200 Kbh. K.
Tlf. 35 39 29 93 - Fax. 35 39 99 44
mail: sonberg@3blaa.dk - www.3blaa.dk

GALERIE HELTH

Asger Jorn
Henry Heerup
Lise Blaaberg
Christian Tøngø
Alicia Hansen
Kamilla Lynggaard
Jens Galschiøt
Tina Sonnichsen
M.fl.

Sofiegade 4
DK-1418 København K
Tlf. 32 96 95 15
arne@galerielhelth.dk
www.galerielhelth.dk

etbl. 1989

KØBENHAVNS ZOOLOGISKE HAVE

Vores idé her i Haven er at forbinde dyrevelfærd, vore gæsters oplevelse og god arkitektur. For vi er en byhave, hvor arkitekturen spiller en stor rolle. Vi har ikke som en safaripark udstrakte arealer, hvor man kan gemme en mindre pæn lade bag nogle træer. Vi er nødt til at udnytte hver kvadratmeter optimalt, og jeg synes, vi har gjort det meget godt. Vi er under Kulturministeriet og er faktisk en af de mest besøgte kulturinstitutioner blandt dem, der tager entré. Da vi åbnede

elefanthuset i 2008 toppede vi med 1,4 mio gæster, i 2009 havde vi 1,3 mio; sidste år var derimod et frygteligt år for os – det var det i øvrigt for en række vesteuropæiske haver – primært på grund af vejret. Vi havde en streng vinter, ikke noget forår og så en hedebløge, og hedebløge er det værste for os, for så

Humboldtpingvinerne nyder det kolde gys i deres fine bassin

tager folk på stranden. Vi røg ned på et besøgstal sidste år på 1.050.000, så vi håber på et bedre år i år, og indtil videre tegner det meget lovende.”

Det nye elefanthus fra 2008, designet af Norman Foster, giver elefanterne mulighed for at leve så naturligt som muligt, bl.a. kan de bade så ofte de vil. En anden nyskabelse, der snart kommer til, er et nyt arktisk hus, der vil blive et vindue til den arktiske natur.

H. DANIELSENS EFTF. APS
KRONQUIST
LÆDERSTRÆDE 11
1201 København K
Tel. + Fax 33 13 02 74
Mail: jk@danielsensilver.dk

AMAGERTORV ØSTERGADE
LÆDERSTRÆDE
OLD FISH MARKET

ANTIQUES
GOLD
SILVER
SILVER PLATE
PORCELAIN
CHRISTMAS-PLATES
CHRISTMAS-SPOONS
SECOND-HAND GOODS

EVERYTHING
PRICE-MARKED

Toga

Fyraftensøl

30,-

- nyd den i vores hyggelige gårdhave

Store Kirkestræde 3 • 1073 København K
Telefon 33 12 21 26 • toga@toga.dk
www.toga.dk

Tekst: Flemming Lehrmann
Foto: Kirstine Ploug (DJ)

Grupperne, en skole i byen

Leder af Grupperne, cand.psych. Winnie Ploug Kongsbo, står bag initiativet til at hjælpe unge, der ikke trives i folkeskolen. Grupperne arbejder med børnene på 8. og 9. klassetrin og har succes med at hjælpe de unge videre til en ungdomsuddannelse.

Københavns Kommune har en folkeskole, det vil sige, den har mange. Én af dem skiller sig ud, og den skole hedder ”Grupperne”. Til forskel fra alle de andre skoler har den ikke nogen skolebygning at være i; men har lokaler mange steder i byen. Det lyder spændende, for der må ské noget ganske særligt på den skole. Stræderne opsøgte derfor skolens leder, cand. psych. Winnie Ploug Kongsbo, som beredvilligt stillede sig til rådighed.

”Idéen til skolen kom, da jeg som studerende fik job i folkeskolen for at tjene nogen penge”, beretter Winnie Ploug Kongsbo. ”Da jeg begyndte, troede jeg, at siden jeg gik i skole, var der sket store omvæltninger, men det var der ikke. Jeg kunne se, at der var nogle bestemte børn, der kom i klemme. De var begavede nok, men de trivedes ikke i den almindelige folkeskole. De var stille, de blev utilfredse eller kede af det, og det bevirkede,

at de ikke lærte noget. De var ikke psykisk i ubalance, men de havde været ude for meget store eksistentielle problemer. Det kunne være forældredød, det kunne være skilsmisser, der kan være meget hårde for børn, måske omsorgssvigt i hjemmet eller lærerskift fra en lærer, som eleven havde knyttet sig meget til. Der kan være utallige grunde til, at et barn ikke trives i den almindelige skole. Alt dette betyder, at børnene kommer så langt bagud fagligt, at de ikke

kan nå at hente det ind igen. Jeg talte med min vicedirektør om det. Han var enig med mig i, at der burde gøres noget virkeligt indgribende for at få disse børn på rette vej, og på den måde opstod ”Grupperne”. Vi arbejder med børnene på klassetrinene 8. og 9., ikke for at føre dem tilbage til folkeskolen, men for at gøre dem egnede til en ungdomsuddannelse og til at få et fast arbejde senere i livet. Mange af dem er på 3. klassetrin, så de bliver undervist i grupper på ikke over 12 elever. Ikke alene skal eleverne samle alt det tabte op. Der skal anlægges en psykologisk vinkling. De skal have en terapeutisk behandling, hvor man bearbejder de ting, de har været ude for, så der skabes en hensigtsmæssig personlighedsudvikling. Vi laver en såkaldt terapeutisk alliance med hver elev. Det er en rent professionel aftale, og kan de ikke leve op til den, er der ikke rigtig noget at gøre. Vi er selvfølgelig ifølge skoleloven forpligtede til at undervise,

Dansk frokost
v/Helle Vogt

mandag til lørdag
kl. 11.30 - 16.00

Tivolihallen

Vester Voldgade 91
1552 København K
Telefon 33 11 01 60
www.tivolihallen.dk

Dansk middag
v/Anders Busk

Husker du ?

Osso Buco · Kåldolmer
· **Kogt kalvebryst . . .**

- aften holdet byder på danske
egnsretter

tirsdag til lørdag
kl. 17.30 - 20.30

Grupperne, en skole i byen

En af eleverne i Grupperne er her i gang med en af sine mange eksamensopgaver

så vi har alle folkeskolens obligatoriske fag, som eleverne kan gå til eksamen i. Især lægger vi vægt på, at eleverne kommer i erhvervspraktik. Det giver ele-

verne evnen til at bevæge sig ude i samfundet og lærer dem, at der stilles krav, som skal opfyldes, hvis man vil begå sig mellem andre mennesker. Der skal være et godt samarbejde mellem elev og lærer, så hvis de er negative eller forstyrrende og ødelægger det for de andre, så må de forlade skolen. For øjeblikket har skolen 120 elever. Heldigvis har Københavns Kommune stor forståelse for skolens arbejde, og at vi er en selvstændig skole med egen bestyrelse. Oprindeligt arbejdede vi under ungdomsskolens

fritidsundervisning, og det kunne være en usikker tilværelse, så det at være under folkeskolen har skabt sikre rammer for skolens arbejde. For de børn, der har haft de oplevelser, vores børn har haft, er det vigtigt, at de får et ligeværdigt tilbud, og det giver vi dem. Derfor er det vigtigt, at skolen har sine lokaler spredt ud over byen. Ingen elev går i skole i nærheden af sit hjem, og dermed undgås, at en elev kan blive mobbet af mere eller især mindre forstående naboer."

Det er imponerende at se de resultater, skolen har opnået. Går man ind på Gruppernes hjemmeside, kan man læse deres eksamensresultater, og de ligger meget flot. Der er ikke antydning af, at skolens elever er dem, der var kommet så langt bagud fagligt, at de ikke længere kunne følge med de andre. De har virkelig fået et enestående godt tilbud og en ny chance i livet.

En pige, der har været elev på skolen, har sagt det essentielle om skolen: "At gå i Grupperne, det er at gå igennem muren". Flemming Lehrmann

RESTAURANT KRONBORG

**ÆGTE klassisk
DANSK FROKOST**

**Brolæggerstræde 12
Tel 33 13 07 08**

også mulighed for
private selskaber og arrangementer

KØBENHAVN ER NU EUROPAS RENESTE BY

Bilfri by er ikke nok til at sikre
sund luft i hovedstaden

Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) har ved foreløbige undersøgelser ved Aarhus Universitet påvist, at luften i København er blevet sundere. I perioden 2002-2010 skulle forureningen med ultrafine partikler være faldet med 50%, og det er jo glædeligt. Det er navnlig bilernes udstødning, der får skylden for partikelforureningen, og er man uheldig at passere en bus, når der kommer et pust af udstødningsrøg, virker det da også ganske troligt.

Men enkelt er det åbenbart ikke, for vejtrafikken tegner sig ifølge Centre for Energy, Environment and Health kun for 17,6% af luftforureningen. Store centrale kraftværker og boligopvarmning tegner sig samlet for 19,6%.

Yderligere kunne DMU i slutningen af februar i år måle en meget høj partikelforurening i hele Danmark. Selv uden for byerne var partikkelkoncentrationen mere end dobbelt så høj som normalt. DMU har ved hjælp af modelberegninger kunnet påvise, at årsagen til den høje partikelforurening var de meteorologiske forhold, som førte forurenede luft op til Danmark fra sydøst. Vi må bede vejrguderne om ikke at sende os en sydøstenvind i hovedet for tit.

Der er nu ikke mange biler i Stormgade sådan en torsdag eftermiddag!

FERIE I SYDFRANKRIG –

KOM TÆT PÅ DA VINCI MYSTERIET
Kultur, vandreture, badeferie, vælg selv din yndlingsferie med base i et fuldt moderniseret hus i Pyrenæerne, netop i området, hvor Da Vinci - mysteriet udspringer.

I en smukt beliggende landsby med udsigt til Canigou – det højeste bjerg i Pyrenæerne – udlejes vores hus med sengeplads til 7-8 personer. ½ times kørsel til Middelhavet, 20 min. til badesø.

1 uge: 2.500,-
2 uger: 4.500,-
Henv. 26 15 38 20

Dansk frokost når det er bedst
Nyd vores fortovscafé ved kanalen med udsigt til Christiansborg

**Mødelokaler med plads til 10-20 personer.
Selskaber modtages op til 90 kuverter**

Åbningstider:
Hverdage 11:30 - 19:00 Lørdag 11:30 - 16:00

Kanal Caféen
Frederiksholms Kanal 18 - København K.
Telefon: 33 11 57 70 - www.kanalcfeen.dk

Studerterhuerne hos madam Thrane

I Klareboderne 6 ligger der et gammelt hus fra 1730, godt nok med grundmuret facade, men ellers efter den traditionelle bindingsværksmetode. Det oprindelige hus var sammen med de andre smalle nabohuse på denne side af strædet gået til under branden i 1728. Men det blev i løbet af to år genopbygget af ejeren teskænk Pierre Arnand, en huguenottisk flygtning, der holdt en offentlig billardstue i sit hus. Selvfølgelig byggede han ikke flere end de gængse to etager, men dog med en rummelig kvist over tre fag. Der lå en beskeden gæld til Fattigkommissionen

på ejendommen, 800 rigsdaler, en quantité négligeable. Den tysk-reformerte menighed købte trosfællesskabet i 1736 for at flytte sin skole herind. Huset blev også bolig for skoleholderen og omkring 100 børn fyldte klasselokalerne. I 1765 lagde menigheden sin skole sammen med sit nye opdragelseshus i Åbenrå 29. Over hundrede år senere, i 1873, forhøjede en senere ejer huset nr. 6 med to yderligere etager, plus et moderne skifertag og en facadeudsmykning med gesimser. Fra boligen på 1. sal blev der udtaget en ny butik og nu forelå der med kælderbutikken og den nye butik en langt bedre forrentning af den investerede kapital. Beliggenheden skråt over for Gyldendals palæ var heller ikke ligefrem en ulempe, selv om strædet traditionelt hørte til de mere ydmyge (opkaldt efter klarisseklostrets fattigboder, fra 1500tallet beliggende i nabolaget, nemlig Møntergade). Ægteparret L.L. Thrane, han tømrer, hun syerske, der fra 1838 bidrog til husholdningsbudgettet med at sy kasketter fra sin bolig i Adelgade, lejede i 1855 kælderen i Klareboderne af bryggerenke Andersen, fordi en ny mode med specielle studenterkasketter havde bredt sig fra de nordiske studentermøder til regensianerne. Et rigtigt valgt

De moderne studenterhuer har hvid puld, men oprindeligt var huen sort.

sted, fordi studenterne fra de nærliggende kollegier købte nemlig deres notespapir og andre papirvarer hos papirhandler Bielefeldt i nr. 6 stuen. Og de ville aldrig sætte deres ben i den proletariske Adelgade. Studenterne fik syet ensartede kasketter af sort klæde med stiv skygge og en dinglende kvast. Efter de tyske nationalliberale studenter forbillede var de svenske studenter i Uppsala og Lund i 1845 begyndt på at markere deres ungdommelighed med lave bløde kasketter i protest mod deres fædres gammeldags høje hatte. De norske, finske og - til sidst fra 1856 - de danske lod sig inspirere af de svenske kommilitoner og så gik der ikke lang tid førend hver ny årgang skulle have syet kasketter med bånd og kokarde i Adelgade. Til sidst flyttede ægteparret Thrane tættere på sin butik og bosatte sig i nr. 18 på hjørnet af Pilestræde. Kasketternes udformning ændrede sig med tiden. Kokarden fik et lille dannebrogskors syet på, hvidt klæde

blev en valgmulighed, først og fremmest til sommerbrug, og da piger kunne blive student, blev den ved forrige århundredeskifte pigernes farve, mens de mandlige studenter fortsatte med de klassiske sorte huer. Fra 1919 fik også afgangselever fra realskolen deres egne huer med egen farve og bånd. Det blev nu fast tradition, at de unge efter den sidste mundtlige eksamenskarakter fik sat en individuelt syet hue på hovedet og at kædedansen omkring rytterstatuen på Kongens Nytorv altid trådtes med hue på issen. Enkefrue L.S. Thrane var barnløs og efter hendes død overgik systue og butik til hendes assistent bagerfrue Holst. Hendes steddatter Inga fortsatte og i 1891 hed ejeren Johanne Christensen. Til sidst var det frøken Else Nørring, der i 1962 overtog firmaet. I maj 1974 solgtes den sidste hue fra kælderen, L.L.Thranes Eftf.'s butik lukkede. En italiensk viktualieforretning lejede sig ind. Allerede siden 1880 havde den indvandrede uniformskrædder Seifert i St. Regnegade 12-16 konkurreret med fruene i Klareboderne 6 Kælderen, og det var alene hans ekspanderende firma, der kunne indfri den støt stigende efterspørgsel i Danmark. I dag er hueproduktionen en hel industri, der beskæftiger flere hundrede

menesker. Flere og flere nationale afgangsprøver afsluttes med huer i forskellige farver og kokarder og flere og flere traditioner knyttes til skikken. Den gamle er, at man aldrig bliver student, hvis man tager en andens hue på forinden, den nye er, at man får klippet skyg-

gen, hvis man har været til udpumpning efter studenterfesten.

Klareboderne 6 der i dag ser noget anderledes ud.

PLOUG FOTOGRAFI Badstuestræde 15 • 1209 Kbh. K. • Tlf. 33155666 • www.ploug-fotografi.dk • kirstine@ploug.info
Portrætfotografering 1270,- • Bryllupsfotografering fra 2150,-

Det lille Apotek

Et sted hvor man
ønsker, hygge, nostalgi
og god dansk mad.

frukost fra 98-
aften menu fra 98-

Store
Kannikestræde 15
Telefon 33125606
www.
det lille apotek. dk

EN MINDETAVLE I BYEN

Arbejdets folk organiseres

De samvirkende Fagforbund (DsF) blev dannet på et stiftende møde den 3.-5. januar 1898 i Folkets Hus på Vesterbro. Her var godt 400 delegerede samlet. De repræsenterede omkring 70.000 organiserede arbejdere. Forbundets første domicil lå i Brolæggerstræde 11, det erindres med en mindeplade.

Indbyderen til mødet i Folkets Hus var De samvirkende Fagforeninger i København. Her var repræsentanter fra landets 40 fagforbund. Festsalen i Folkets Hus var udsmykket med fagforeningernes gamle og nye faner.

60 år senere interviewede Oskar Hansen mælkekusken Ole Christensen. Han erindrer: "Jeg vil hævde, at jeg så mange år efter husker mange enkeltheder, men der er et par ting, der særligt har fæstnet sig. Det ene er begejstringen, da sammenslutningen blev vedtaget. Alle i salen og på balkonen rejste sig, og så husker jeg da vi - nogle kammerater - sammen gik derfra. Kors hvor vi diskuterede, hvad der var sket. Vi var sku vågne dengang. Det var satme en fornøjelse at ha' med at gøre."

De Samvirkende Fagforbund ændrede senere navn til LO (Landsorganisationen).

Mindetavlen

Tavlen sidder på ejendommen Brolæggerstræde 11. Her havde De Samvirkende Fagforbund kontor 1898-1900. Teksten er:

"I DETTE HUS HAVDE / DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND (LO) / DERES FØRSTE DOMICIL / 1898-1900"

Mindetavlen blev sat op i forbindelse med LOs 100 års jubilæum i 1998. Da næstformand Tine Brøndum afslørede pladen, afslørede hun også gravørens fejl. I stedet for 1898 stod der 1858 på pladen, og LOs historie var således forlænget med 40 år. Fejlen blev hurtigt rettet.

Foto og tekst: Sune Hundebøl
Rådhusbiblioteket

Litteratur:
Kampen for en bedre tilværelse. Selskabet til forskning i Arbejderbevægelsens historie, 1991. 371 sider.

Frokostrestaurant Husmann's Vinstue, der blev grundlagt i 1888, er en af de få kælderrestauranter, der er tilbage i København. Indretningen er stort set uændret i de 120 år, der er gået. Kvinder blev forbudt adgang fra 1912 til 1981. Frokostrestaurant Husmann's Vinstue er i dag en traditionel dansk frokostrestaurant af højeste kvalitet med hjemmelavet specialiteter af friske råvarer efter typiske gamle opskrifter.

Husmann's Vinstue
Larsbjørnsstræde 2, 1454 København K
Telefon 3311 5886
www.husmansvinstue.dk

København Caféen er en hyggelig, ægte dansk restaurant beliggende i en af Københavns små charmerende stræder. Det gode traditionelle dansk smørrebrød dominerer menukortet til frokost, og om aftenen serveres dejligt dansk middags af specialiteterne hver mandag og tirsdag er bl.a. stegt flæsk med persillesovs. For øvrigt kan man være heldig at opleve julemanden »live« i løbet af året.

København Caféen
Badstuestræde 10, 1209 København K
Telefon 3332 8081
www.kobenhavnercafeen.dk

Kig ned ad stræderne

Kunstmaleren Sven Okkels tegner stemninger fra vores by med en lille kommentar.

Sven Okkels fotograferet af Karsten Bundgaard
Tegningerne er blevet til på byvandring, hvor Sven har tegnet on location.

TRYKSAGER
VISITKORT · FLYERS · BROCHURER
POSTERS · BANNERE · MENUKORT
TRYK PÅ KUGLEPENNE OG LIGHTERE
VK-gruppen, Badstuestræde 15, 1209 K, Tlf. 33 15 56 66

ALIDA Marstrand
Håndlavede chokolader
Bredgade 14 - 1260 København K.
Tlf. 33 15 13 63
www.alida-marstrand.dk

PALA
- let frokost alle hverdage fra 11-17
NY ADELGADE 5. 33 12 54 71
www.palabar.dk

HUSET MYDTSKOV OG TEATERFOTOGRAFERING

Foto: Mydtskov

I en stor del af 1900-tallet stod der Mydtskov på langt de fleste teaterfotografier. Hans Julius, Jørgen, Rigmor. Rigmor Mydtskov blev også kendt som en meget dygtig portrætfotograf og fotograf for Hendes Majestæt Dronning Margrethe II, men teaterfotografiet beholdt en stor plads i hendes hjerte. Mange forestillinger ville være forsvundet for eftertiden, hvis ikke det var for Rigmor Mydtskovs teaterfotografier,

som alle fortæller historier om en hel epoke på såvel Det Kongelige Teater som på Det Ny Teater, Det Ny Scala og flere af de små scener. Et stykke teaterhistorie af uvurderlig karakter.

Martin Mydtskov Rønne er tredje generation i firmaet Mydtskov. Han fortæller her lidt om familiens historie:

”Det hele startede med min morfar, Hans Julius Mydtskov,

Rigmor Mydtskovs far. Han startede forretning i 1920’erne og tog billeder på teatrene, først i Helsingør på Helsingør-Revyen, senere, jeg tror fra 1931, i København og omegn. Han blev kendt for at være en god teaterfotograf og havde mange teatre, også de store som Det Kgl. Teater, Det Ny Teater, Rialto osv. som kunder. Min mor, Rigmor, arbejdede sammen med sin bror Jørgen i morfars firma, og da Jørgen skulle

ind som soldat, blev de enige om, at Rigmor skulle fortsætte med teaterfotograferingen, indtil Jørgen kom tilbage. Egentlig var det ikke meningen, at hun skulle overtage det, og hun var selv ret nervøs over at skulle have kontakten med skuespillere og teaterdirektører. Men de blev glade for hende, og da Jørgen kom tilbage fra soldatertjenesten, var det faktisk Rigmor, teatrene spurgte efter, når der skulle fotograferes, for hun havde en

Thomas Lund i Napoli.
Foto:
Martin Mydtskov Rønne

Thomas Lund i Svanesøen.
Foto:
Martin Mydtskov Rønne

Fotograf Martin Mydtskov Rønne der nu driver atelieret og fører navnet Mydtskov videre.

MYDTSKOV PÅ DE KØBENHAVNSKE TEATRE

Bodil Steen i rollen som teenagepinge fra Apolloteater. Fra først i halvtresserne.

Osvold Helmuth som Jeppe på Frb. Teater Med Axel Strøbye og Holger Perfort. December 1955.

Ludvig Brandstrup og Ib Schønberg i Mr. Cinders på Det Ny Teater.. Oktober 1932.

stor ydmyghed over for arbejdet på teatrene.

Jeg ved ikke, hvornår hun begyndte med portrætterne, om det var før eller efter det begyndte med teaterfotograferingen. Jeg tror nok, at morfar lod hende prøve med nogle portrætter, når han mente, det gik an. Han blev en gang spurgt af nogle kunder, om hvorfor

det ikke var ham selv, der havde taget portrætterne af dem, og da skulle han have sagt: "Det er jo heller ikke direktøren for Magasin, der ekspederer i butikken". Lidt flabet!

Efterhånden udviklede Rigmors portrætfotografering sig sideløbende med teaterfotograferingen. Hun giftede sig med fotografen Steen Rønne – min

far – og de etablerede atelier i Badstuestræde 18, hvorfra de sammen drev forretningen med portræt- og teaterfotografering. De overtog faktisk Rigmors bror Jørgens forretning, da han blev lysmester på Det Kgl. Teater. Sammen havde Rigmor og Steen en anerkendt forretning, hvor der blev fotograferet alsidigt, fra teaterdrama til reklame og arkitektur for arkitektfirmaet Arne Jakobsen.

I 1963 kom forbindelsen til kongehuset. Daværende tronfølger, prinsesse Margrethe ringede en dag og ville gerne fotograferes af Rigmor, og det betød begyndelsen til de mange kongelige portrætter, primært af Dronning Margrethe, men også af de øvrige kongelige." Hvornår og hvordan blev du selv fotograf?

Bodil Kjer i Lærken som Jeanne på Det Kongelige Teater. Februar 1955.

"Det startede vel, da jeg var ganske ung. Jeg vidste ikke lige, hvad jeg skulle fordrive tiden

Tina Kiberg i Ringen.

Foto: Mydtskov

med, og så kunne jeg tjene lidt penge ved at fremkalde film i mørkekammeret. Jeg syntes, mørkekammerarbejdet var spændende og gjorde meget ud af, at teknikken virkede fint. I starten interesserede det mig egentlig ikke, hvad der var på de billeder, jeg fremkaldte, men efterhånden fik jeg lyst til at tage billeder selv. Så købte jeg et Nikon F2 og begyndte at øve mig på at tage billeder, men det egentlige vendepunkt kom, da jeg kom i lære hos Schiller. Der kunne jeg se, hvordan en meget stor rekla-

Kirsten Simone og Erik Bruhn i Frk. Julie på Det Kongelige Teater. December 1958.

mefotografvirksomhed fungerer. Vi var 7 fotografer, der var en filmafdeling, en medieafdeling, der blev lavet reklamefilm med modeller og masser af mode-tøj. Det var meget spændende. Jeg var der 2 år, og resten af min læretid var jeg hos Peter Schlüter i Bella Center, hvor jeg fik lov til at arbejde meget selvstændigt og lærte den planlægning, der skal til for at køre

en professionel forretning med kundekontakt, prissætning, afgivelse af tilbud osv.

Efter læretiden blev jeg ansat hos Rigmor, fordi jeg gerne ville lave teaterbilleder; jeg synes, der er mange fotografiske udfordringer i at tage et godt teaterbillede."

Philip de Lange byggede i byen

Philip de Langes huse II.

Philip de Lange satte en etage på Chr. IV's énetageshuse.

I sidste nummer gik Stræderne tur på Christianshavn for at se på Philip de Langes bygninger. Et sidste hus på Asiatisk Plads ved Strandgade skal vi se, inden vi går over Knippelsbro. Her opførte Philip de Lange i 1738 det smukke senbarokke palæ, som var kontorbygning for Det gamle asiatiske Kompagni. Bygningen nordfor opførtes i 1781 som en tilsyneladende tro kopi, men går man ind bagved, opdager man, at der er tale om et pakhuspak. Fra Christianshavn går vi over Knippelsbro, gennem Store Kongensgade til Nyboder. Nu var Philip de Lange Flådens arkitekt, så da Nyboder skulle rumme flere boliger, efter Holmen og Orlogsværftet blev

udbygget, så blev det ham, der skulle stå for byggeriet. Løsningen blev, at Chr.IV's gule enétages huse blev erstattet af toétages længer, og dermed fik Nyboders gule huse den skikkelse, de har i dag. Så går turen til Åbenrå 31. Her opførte i 1728 Philip de Lange en præstegård til andenpræsten for den tysk reformerte menighed. Oprindeligt var huset i to étager med frontispice, men i 1849 blev ejendommen forhøjet med to étager, og så forsvandt frontispicen desværre. Vi bevæger os derefter ned til Ved Stranden. Alle kender Laurits Betjent; men ikke alle er klar over, at huset blev bygget i 1748 af Philip de Lange som bolig for generalkrigskommissær

Hansen, oprindeligt som et toétages senbarokt hus med trekantgavl og tagbalustrade. Som så mange andre huse er også dette blevet ændret i tidens løb, men heldigvis er de karakteristiske vinduesformer i belétagens midterparti bevarede. Gå over Højbro Plads og ind på Gammel Strand.

Kunstforeningens ejendom i nr. 48 blev bygget af Philip de Lange i 1751, og det gjorde han for grosserer Peter Isenberg, en af datidens storkøbmænd. Også dette hus var oprindeligt i to étager. Huset brændte delvis under den store brand i 1795, men blev genopbygget i en noget ændret form. Portalen over indgangen er original og fra den gang, huset blev bygget. Vi går videre forbi Assistenshuset og hen til Nybrogade 12. Her lod hofkonditor Johann Heinrich Ziegler Philip de Lange opføre sig en bolig i 1732 på hjørnet til Knabrostræde. Facaden er bevaret i sin oprindelige skikkelse. Bygningen blev påført en sidefløj, der tjente som pakhus for købmand Frantz Rausch, og ser man efter, er sidefløjen dateret F R 1748. Lige bag Nybrogade ligger Magstræde. Navnet stammer fra, at byens offentlige lokummer lå her hensigtsmæssigt hængende ud over vandet. Men

der lå også andre bygninger, og en af dem var admiral Poulsens gård i strædet nr. 6, og det var bygmester og arkitekt Philip de Lange, der skabte dette fine hus. På hjørnet af Frederiksholms Kanal og Ny Kongensgade ligger en anseelig hjørnejendom, et palæ som skulle leve op til at være genbo til den kongelige residens Christiansborg. Palæet blev opført i 1740 af Philip de Lange for den meget

Hovedsædet for det gamle Asiatisk Kompagni.

Åbenrå 31, bygget i 1728 som præstegård for andenpræsten ved den tysk-reformerte kirke.

TOLBOD BODEGA

Probably the oldest restaurant in town
Anno 1787

BAR & SPISESTED

Esplanaden 4 - 1263 København K - Tlf. 33 12 93 31
www.tolbod-bodega.dk
v/Helle Møller

Reparation og opbevaring

Send din pels på sommerferie og benyt lejligheden til eventuelle reparationer.

MARGIT PELS

COPENHAGEN

Philip de Lange

huse skal nævnes, og nu skal vi helt ud på Frederiksberg, hvor klædekræmmer Møllmann i 1753 fik sig et landsted. Oprindeligt har huset ligget fornemt tilbagetrukket fra vejen i en flot prydhave. I dag må man ind ad porten til nr. 6, for her kan man se denne lille barokperle, hvis ellers man får muligheden.
Flemming Lehrmann

Et smukt palæ bygget for justitsråd Jacob Barchmann. Ejers i dag af familien Wedell-Wedellsborg. Hjørnet af Ny Kongensgade og Frederiksholms Kanal.

velhavende justitsråd Jacob Barchmann. Bygningen er meget velbevaret og et værdigt eksempel på 1700-tallets fine bygningskunst. Endnu et fornemt palæ er et af Philip de Langes værker. Turen går ind i Købmagergade, hvor Chr. Møinicken fik ham til at opføre en herskabelig bolig. Møinicken overlod det til lens-

greve Chr. Frijs at bygge videre; men også lensgreven gik fra og solgte til overkammerherre v. Plessen, som færdigjorde bygningen i 1733. Det blev en forholdsvis kort årrække, v. Plessen ejede huset, som alle københavnere kender så godt, for siden 1779 har bygningen rummet Købmagergades Postkontor. Et sidste af Philip de Langes

Nyt website?
Pris fra kr 1.460,-

Henvend dig til *Stræderne* og få et tilbud på en enkel og skræddersyet løsning til lige netop dit firma.

kbh@straederne.dk - 33155666 - Badstuestræde 15

MALERMESTER FLEMMING JENSEN
Maler- og dekorationsværksted

MARMORERING
ÅDRING
DEKORATION
FORGYLDNING
VINDUER
MØBLER
DØRE
VÆGGE
BEKLÆDNING
LINOLIE
LIMFARVE
KIRKER
SLOTTE
BESLAG
RÅDGIVNING
PRIVATE HUSE

FLEMMING JENSENS MALERVÆRKSTED
Ny Vestergade 9 st.th. - DK 1471 København K. - Tlf. (+45) 33 14 47 43
Værkstedet, Raadvad 40, DK - 2800 Lyngby
E-mail: flemming-jensen@internet.dk - www.raadvad-malermesteren.dk

EN LÆDERSMED HAR JUBILÆUM

Jonas Røssell, der står i baggrunden, skal overtage når Jørgen trækker sig tilbage

Jørgen Røssell har 40 års jubilæum med sin lædervareforretning Lædersmeden. Jørgen fortæller, at han startede Lædersmeden i Århus for 40 år siden sammen med 3 ungdomskammerater. Efter et par år rykkede Lædersmeden til København, først til Rådhusstræde, og siden til den nuværende beliggenhed på hjørnet af Vestergade og Kattesundet.

Lædersmedens sortiment er meget stort med hovedvægten på støvler, som Jørgen får produceret i Spanien. Der er cowboystøvler, korte støvler, damestøvler, i det hele taget masser af randsyede kvalitetsstøvler. Men også bæltter, tasker, jakker og især sandaler, som håndlaves efter mål.

Jørgens søn har været i firmaet i længere tid og skal overtage, når Jørgen går på pension, måske

næste år, så Lædersmeden fortsætter med at føre kvalitetslædervarer.

På jubilæumsdagen den 11. juni er der reception hos Lædersmeden for gamle og nye kunder og øvrige interesserede.

Vil du lære din by bedre at kende? Så kontakt byhistoriker Jan Janssen - se de mange muligheder på: www.historiskebyture.dk

Tekst: Connie Christensen
Foto: Henrik Ploug (FAF og DBA)

FERIE I SYDFRANKRIG -

KOM TÆT PÅ DA VINCI MYSTERIET
Kultur, vandreture, badeferie, vælg selv din yndlingsferie med base i et fuldt moderniseret hus i Pyrenæerne, netop i området, hvor Da Vinci - mysteriet udspringer.

I en smukt beliggende landsby med udsigt til Canigou - det højeste bjerg i Pyrenæerne - udlejes vores hus med sengeplads til 7-8 personer. ½ times kørsel til Middelhavet, 20 min. til badesø.

1 uge: 2.500,-
2 uger: 4.500,-
Henv. 26 15 38 20

Tvermoesgaard
Dansk
brødst
RESTAURANT & BAR

Åbningstider
Mandag til torsdag 12-22
Fredag og lørdag 12-24

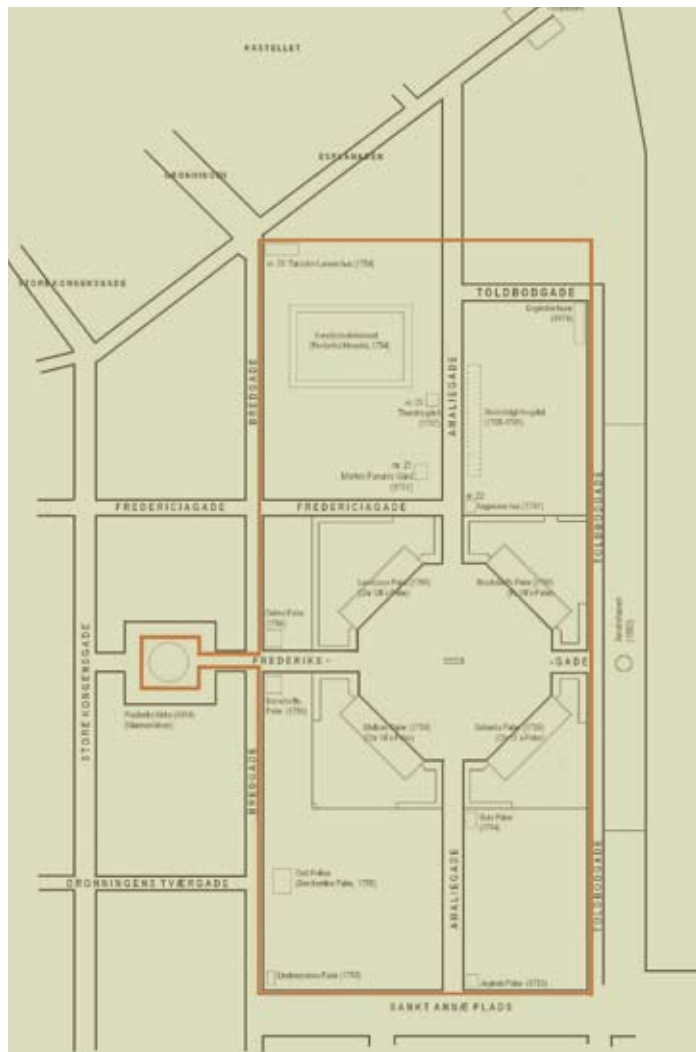
Køkkenets åbningstider
Mandag til fredag 12-16
Lørdag 12-16

Rosengården 12 • 1174 København K
Tlf: 33 12 65 78 •
www.tvermoesgaard.dk

Stenhuggerne ved Frederiks Kirke

Stenhuggernes mindevase i Frederiks Kirke (Marmorkirken)

Projektforslaget, som indflydelsesrige forretningsfolk fremsendte til bebyggelse af Amalienborgområdet i 1749

Indflydelsesrige forretningsfolk fremsendte i 1749 et projektforslag for Amalienborgrådets bebyggelse til Frederik V. Landets uofficielle førsteminister, kongens barndomsven og nærmeste fortrolige, gehejmeråd Adam Gottlob Moltke, så straks i forslaget en mulighed for at hylde kongen og enevælden. Ved rescript af 12. september 1749 overdrog kongen Amalienborg Have og den

nordligereliggende eksercerplads til Københavns Magistrat, som skulle stå for det nye kvarters grundtildelinger og tilbyde grundkøberne told- og skattelettelser mod at bygge inden for et kort åremål. Ensartethed i bebyggelsen sikredes efter retningslinjer udformet af hofbygmester Nicolai Eigtved, der ud over at skulle godkende alle projekters etageplaner og facade-tegninger også var den nye

Eigtveds første udkast fra 1749, som siden blev ændret.

bydels – Frederiksstaden – generalplanlægger.

Moltke ønskede at forherlige det statslige system yderligere ved at sammenkæde oprettelsen af det nye kvarter med den umiddelbart forestående fejring af kongens og den Oldenborgske kongestammes 300-års regeringsjubilæum ved den stort anlagte fest i dagene 28.-30. oktober 1749.

I gaven til byen indføjedes, at det nye kvarter også skulle have en kirke, hvilket Moltke fik ændret fra en planlagt almindelig sognekirke til en større monumental kirke, Friedrich Kirche, som skulle bygges ved at inddrage Prinsesse Charlottes Have. Til grundstensnedlæggelsen på festens sidste dag havde Eigtved – i al hast – udarbejdet sit første udkast, der på dagen kunne ses som en aftegning af et grundrids og en facade, hvoraf man kunne slutte, "at det ville blive en meget Ziirlig

og prægtig bygning, prydet med 3 taarne."

Under Eigtveds ledelse gik byggeriet i gang med fundamentsarbejder i april 1750. Eigtved fortsatte projektering af kirken og udførte min. 5 projekter, men helbredssvækket døde han allerede 7. juni 1754. Laurids de Thurah overtog midlertidigt byggeledelsen, men indflydelsesrige personer ønskede nye kræfter til projektet. Den franske arkitekt Nicolas Henri-Jardin blev denne nye kraft, hvorefter Jardin omgående udarbejdede et revideret projekt, der byggede på Eigtveds. I maj 1756 kunne Moltke meddele Jardin kongens godkendelse af projektet. Byggeriet genopstartedes under Jardins ledelse frem til oktober 1770, hvor det standsedes som følge af statsfinansernes dårlige situation og under J.F. Struensee store indflydelse og magt ved hoffet. Byggeriet var da kun nået knap 19 m over terræn.

Vasen med årstal og navne på alle de døde stenhuggere.

Efter grundstensnedlæggelsen den 30. oktober 1749 fik stenhuggere, hvoraf de fleste i København var af tysk nationalitet, beskæftigelse på byggepladsen. På rundgangen over kirkerummet og ud for kirkens museum ved den sydøstlige trappe står i dag en vase på sandstensplint med skiltet "Stenhuggervasen med navne

og dødsdatoer for 27 stenhuggere omkommet 1759-70". Vasen er ca. 83 cm høj, af sandsten og sammensat af fire dele; en fod, en halvcirkulær kumme og et låg med et dødningehoved i marmor. Dødningehovedet er et meget gammelt symbol, "memento moro – husk du skal dø".

De fleste stenhuggere var kommet op fra Tyskland. Arbejdet på kirken var hårdt og kostede mange døde og syge stenhuggere.

Den primitive arbejdsplads, hvor stenhuggerne stod og arbejdede 12 timer hver dag, også i vinterens mørke og kulde.

FINGERBØLLET
WILDERSGADE 39 - Tlf.: 32 54 67 17
CHRISTIANSHAVN

Stenhuggerne

På kummens krumme yderside er der indhugget en tekst for stenhuggernes start på kirkeprojektet "1756 29 July Haben die Steinhauer angefangen und Nemliche darbey gestorben" samt indhugget navne på 27 stenhuggere, der arbejdede på kirken og afgik ved døden i tidsrummet 3. februar 1759 – 22. februar 1768. Flere af de indhuggede navne er anført i opbevarede papirer fra Stenhugger Svendeforeningen af 12. oktober 1745.

Vasens formål står ikke helt klart, men den formodes anvendt som opbevaringssted for penge betalt for bøder efter forseelser mod ceremonier, ritualer, ordensregler og retsforhold svendene imellem samt skik og brug på værksted og byggeplads. Det at være "züfnüg", dvs. at være håndværker og optaget i et håndværkerlaug var ensbetydende med en edsafleggende overholdelse af et sæt regler, som under ét benævntes "züfnen". Reglerne håndhævedes lokalt meget disciplinært og gjaldt for "ordentlige håndværkere". Formålet var at styrke håndværkeres selvagtelse og –respekt om det ærlige håndværk, "das ersahme Handwerk".

Vasen har direkte relation til en stenhuggerforretning oprettet i 1797 af stenhugger Peder Dantzer, svend i 1782. Han

grundlagde en forretning, i dag E. Nielsens Mekaniske Stenhuggeri A/S, som oprindeligt drev stenhuggerforretning på den såkaldte "Marmorplads" i Norgesgade (nuv. Bredgade). Fra 1920 – 1975 havde firmaet hovedsæde på Østerbro, hvor vasen opbevarede. I 1975 forærede firmaet vasen til Frederiks Kirke.

Arbejdet med stenblokkene var hårdt. De hentedes fra en nærliggende plads eller leveredes direkte på pladsen og behuggedes på et "værksted", som ofte blot bestod af en skærmvæg med et halvtæg. Meget arbejde foregik i fri luft. Med en 12 timers arbejdsdag året rundt var specielt de mørke vintermåneder barske at komme igennem. Arbejdet i fri luft eller de åbne "værksteder" foregik ved osende tranlamper i den støvede luft fra tilhugning af sten. For stenhuggerne medførte arbejdet mange skavanker og uhelbredelige sygdomme.

Stenhugger Svendeforeningens regnskabsprotokol for perioden 16. januar 1752 – 16. januar 1753 afdækker med sit tydelige sprog håndværkets nedbrydende karakter for svendene ved mange opgørelser over lange sygedagpengeperioder med hospitalsindlæggelser afsluttet med dødsfald.

Med navnene på vasen er givet os et – ret så upåagt – minde om kirkens første byggeperiode, som afsluttedes brat i 1770, hvorefter ruinen forblev kastebold i mange år mellem utallige og højt forskellige projektforslag. Nuværende kirke, tegnet af Ferdinand Meldahl, blev opført 1870 – 1894, og således gik der over 250 år, før en Frederiks Kirke byggedes på resterne af de gamle fundamenter.

Byggepladsen med stillads og "værksteder" til stenhuggerne.

Det er her man hygger sig!

Åbningstider
 Man - Ons: 10 - 00
 Tors - Lør: 10 - 02
 Søndag: 12 - 20

Irish coffee
34,-

Stor fadøl
34,-

Rosengården 11
 1174 København K
 Telefon: 3312 4625

Smart kamera til ferien

Foto: Henrik Ploug (FAF og DBA)
Tekst: Connie Christensen

Få held med feriebillederne

Peter Due fra Foto C viser det lille smarte feriekamera frem og til højre vises eksempler på hvad kameraet bl.a. kan præstere.

Et kamera, der ikke fylder og vejer for meget, men alligevel tager ordentlige billeder, er et must for alle fotointeresserede.

Peter Eeg Due fra Foto-C i Holbergsgade har et godt bud på et sådant kamera.

Peter forklarer om kameraet: "Det er et lille, kompakt kamera fra Casio, som netop er kommet på markedet. Det har en fantastisk god zoom, der starter på 24 mm vidvinkel, så man

virkelig kan få meget med. Det går faktisk helt ud til 300 mm, men kan være lidt svært at holde stille dér. Det tager selvfølgelig ganske almindelige billeder på en auto-indstilling, men har også to specialindstillinger: HDR (High Dynamic Range), som giver lidt mere kontrast i lys/skygge og – som navnet antyder – mere dynamik i billedet, og så HDR Art, som giver ekstra knald på farverne og stort toneomfang, à la Legoland i solskinsvejr!

Af andre gode funktioner kan nævnes: Full HD Video og Super High Speed Video, så man kan lave super slow-motion optagelser. Det er et nemt kamera at bruge, starter hurtigt op og har en flot, klar 3" skærm og 12,1 megapixel. Vi har lavet pæne prints i op til A 3-størrelse."

Macro optagelser er også noget for kameraet.

Guld • sølv • platin
brillanter • luksusure

købes

KONTANT BETALING
- HUSK BILLEDLEGITIMATION

mads laier

Rådhusstræde 4 DK-1466 København K
 Tlf. 33 13 83 00 Fax 33 13 88 98

God madidé

Foto: Kirstine Ploug (DJ)
Tekst: Connie Christensen

Smørret til béarnaise-sousen skal klares, dvs. smeltes forsigtigt, og kun den øverste klare del anvendes til sousen.

Københavnercafeens Herregårdsbøf

Fine små ærter dampes kort, de skal endelig være "al dente". De passer så fint til smagen i béarnaisen.

Nystegte, sprøde pommes frites er der ikke mange, der kan stå for. Bøffen får her sit absolut franske præg.

2 hakkebøffer af godt oksekød, 8-10% fedtindhold, smørsteges

Her ses den færdige anretning, serveret i Københavner Cafeens nyindrettede lokaler. Da retten har både dansk og fransk islet, passer både øl og rødvin - dog ikke samtidig!

Københavnercafeen i Badstuestræde fremtræder som en ærketypisk dansk kælderbeværtning, hvor der serveres reel dansk mad. Men ikke udelukkende – et internationalt strejf har også fundet vej til køkkenet, hvor kok Flemming Deli

– udlært på Kong Frederik - har stået i køkkenet i 13 år.

Herregårdsbøffen, som Flemming tilbereder for os, forener det danske og det franske traditionelle køkken på bedste vis: den gode, danske hakkebøf

med agurkesalat serveret med sauce béarnaise, fine ærter og pommes frites.

Til en portion serveres to bøffer à ca. 100 g godt hakket oksekød med 8-10% fedtindhold.

Kok Flemming Deli på arbejde med bøfferne

Béarnaisen er hjemmelavet af:
Pasteuriserede æggeblommer
Béarnaiseessens
Hakket esdragon
Salt og peber
Afklaret smør

Æggeblommer piskes sammen med krydderier over svag varme. Det afklarede smør hældes forsigtigt i, så bundfaldet ikke kommer med. Husk, at sauceen ikke må komme over 40 grader, så kan den skille.

v/ JØRGEN RØSSELL

40 ÅRS JUBILÆUM

Åbent hus lørdag den 11. juni kl. 12 - 16

- MASSER AF TILBUD - SPAR OP TIL 70%

Livremme fra Graae Design

Før: kr. 1.050,- NU: kr. 700,-

VESTERGADE 15 - 1456 Kbh. K. - Tlf. 33 11 60 48
www.laetersmeden.dk - www.laetersmedencph.dk